

Colette Guilhem, Eric Bideau, Jean-Francois Gerard, Marie-Line Maublanc, Dominique Pépin
Early differentiation of male and female interactive behavior as a possible mechanism for sexual segregation in mouflin sheep (Ovis gmelini).
Animal Behavior Science 98 (2006) 54-69.

Bérczi Csaba összefoglalója

A kutatók egy muflon csapatban az egymás közötti interakciókat vizsgálták a gidák első 15 hetes korában. A vizsgálat eredményeképpen arra a következtetésre jutottak, hogy a gidák az első héten szinte csak az anyjukkal létesítenek kapcsolatot, a 2-6. héten bemutatkoznak, illetve bemutatják őket a többi fajtársnak, és a 2-3. hónapban újra csökken az egymás közötti interakció, a nőstény gidák főleg az anyjukkal vannak, a hímek pedig többet vannak a velük egykorúakkal, és néha nagyobb távolságot tartanak az anyjuktól.

A megfigyelést két egymást követő év március-júniusában, egy Franciaországi vadsparkban végezték, ahol a csapat egy 3000 m²-es bekerített területen tartózkodott. Az állatokat minden reggel etették, és minden egyed meg volt jelölve egy nyakörvvel, mellyel korukat, és nemüket meg tudták állapítani. A vizsgálat az első évben 47 muflonnal, a második évben 57 muflonnal folyt.

A két év alatt 25 anya-gida párt figyeltek meg, születéstől 15 hetes korig. Naponta négy párt választottak ki, véletlenszerűen. Egy nap egy páron hat alkalommal 10 perces periódusokat regisztráltak. Két megfigyelés napfelkelte és etetés között, 2 megfigyelés etetés után és két megfigyelés naplemente előtt történt. Minden olyan esetet interakciónak regisztráltak, amikor egy egyed a kiválasztott egyed 1 méteren belül megközelítette. Két perces periódusokban pedig regisztrálták a megfigyelt egyed körüli 5 méteres körzetben található gidákat.

A 15 hetes megfigyelést hat darab n-hetes periódusra osztották, mely „n” szám fokozatosan nőtt. A megfigyelési periódusok:

1. hét:	0-7. nap
2. hét:	8-14. nap
3-4. hét:	15-29. nap
5-6. hét:	30-45. nap
7-10. hét:	46-74. nap
11-15. hét:	75-103. nap

A gidák egymás közötti interakcióinál a besorolás leegyszerűsítése miatt négy kategória született:

Lokomotoros: fejrázás, ugrálás, szökdelés
Szexuális: hágó mozdulat, „csavarás”, rúgdosás
Védekező reakció
Támadó reakció

Először kiszámoltak egy átlagos interakciós értéket a gidák között nemenként és periódusonként. Mivel a gidák létszáma folyamatosan nőtt, figyelembe kellett venni, hogy az interakciók növekvő számát a csoport növekvő számával kellett osztani.

Az elemzés második részében kiválasztották a 3-4. hetes időszakot, mert a gida létszám itt érte el a maximumot, és ebben az időszakban produkálták számbelileg a gidák a legtöbb interakciót egymás között. Egy interakció kezdeményezésére három lehetséges választ regisztráltak:

- „nincs reakció”: a „fogadó” addigi foglalatosságát nem szakítja meg, nem reagál.

- „elmozdítás”: a „fogadó” a kezdeményezőtől eltávolodott,
- „támadó viselkedés”

A gidák közötti interakciót a nemük függvényében vizsgálták. Hogy az anyai hatásokat kikerüljék, azokat a kölcsönhatásokat nem regisztrálták, ahol az anya a gidának 3 méteres körzetében volt.